

Energietransitie

Klaas Hommes

WE STERVEN VAN DE OVERCAPACITEIT!!
DUS WIJ VAN DE WINDMOLEN
ZOULDEN HET FIJN VINDEN ALS U
NU UW WASDROGER AANZET!!!

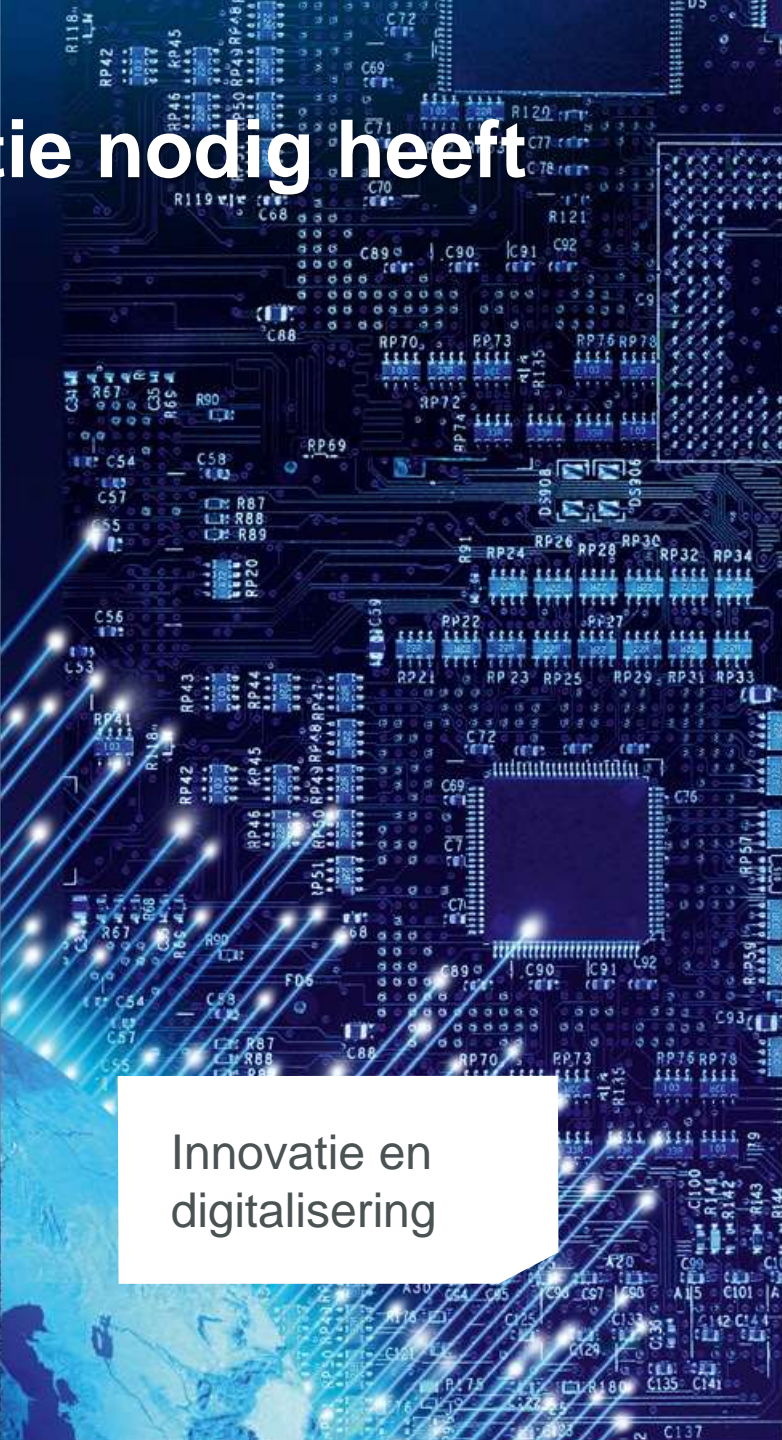
DAT
HOEFT
NIET!!

WANT I
WAAIT!!!

Wat de energietransitie nodig heeft

Grootschalige
netuitbreiding

Innovatie en
digitalisering

Systeem-
integratie

Balancing

Market design

Maximum freedom for all participants
Optimal dispatch of all assets (P, t, €)
Transparent cost allocation

A grid operator's tasks

Main tasks

Transmission services

Ensure a robust and efficient high-voltage grid

Market facilitation

Facilitate an efficient and stable electricity market

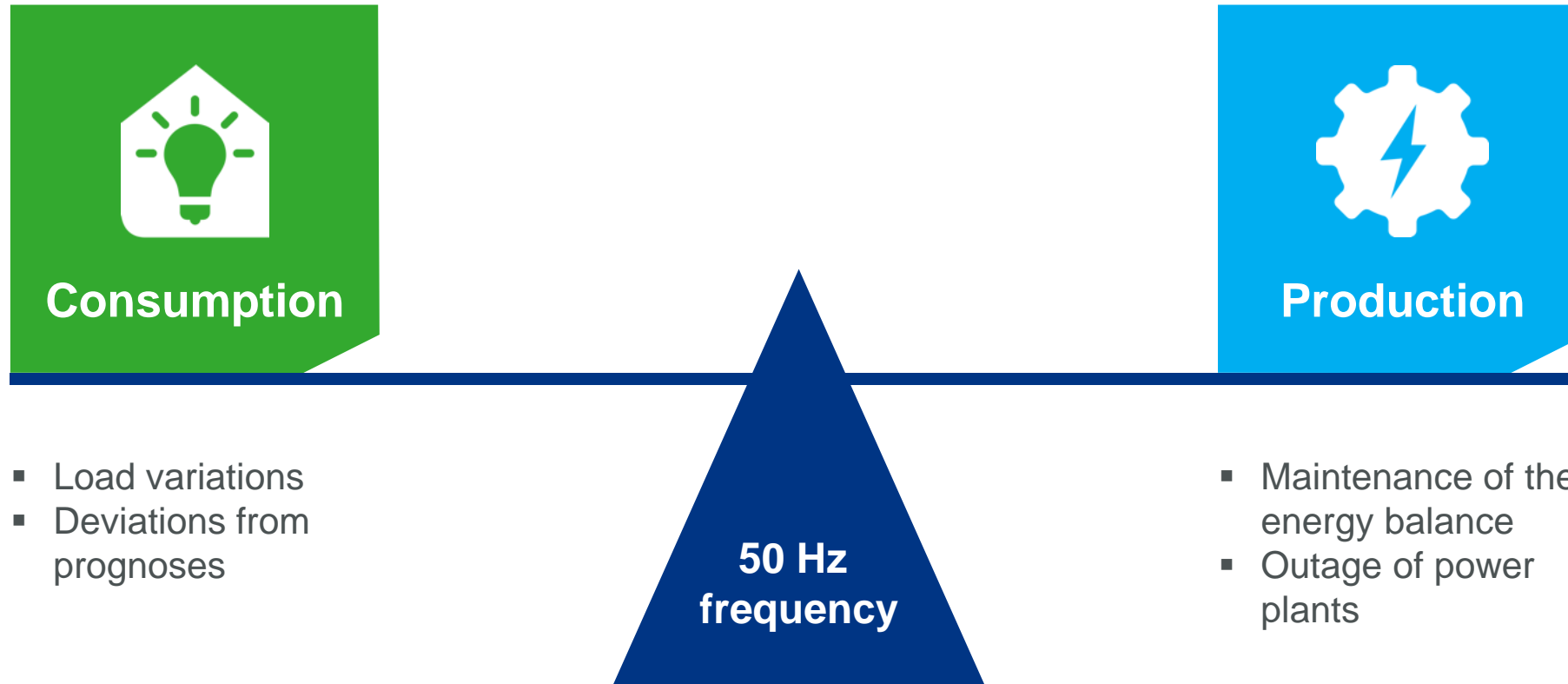
System services

Maintain the balance of electricity, 24/7

Maintaining the balance

Maintenance of the energy balance: the amount of electricity produced must always exactly match the amount of electricity consumed.

Balancing the grid

The ultimate challenge

TenneT and the Energy Transition

The market is changing

Past

- Stable, predictable (price-driven) generation of energy, demand-driven
- Maintenance and (limited) replacement
- Focus on technology
- Local markets, separate price zones
- National focus and regulation

Present

- Fluctuating generation of energy (solar/wind), supply-driven
- Large-scale construction of new renewable generation and transmission capacity
- Focus on efficiency and acceptance
- North-West European market; market coupling
- Grid planning and regulation increasingly at the European level

Consequences and challenges

Connecting renewables to grid and integrating into system

Connecting offshore wind farms

- High investments
- Shorter lifespan for infrastructure (offshore)
- Shorter lifespan for generation capacity (wind turbines; solar panels)

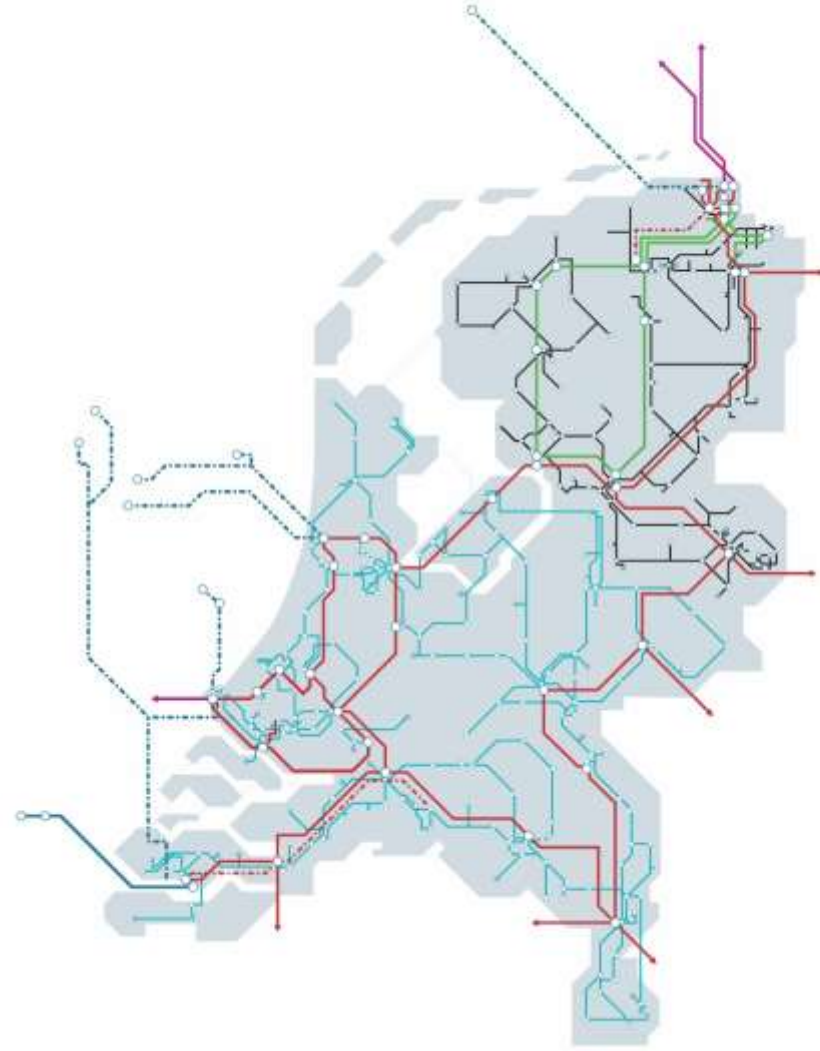
Integration of solar energy

- Peak in generation when demand is low
- Issues with voltage level
- Investments in the grid for large surfaces with solar panels, often at remote locations

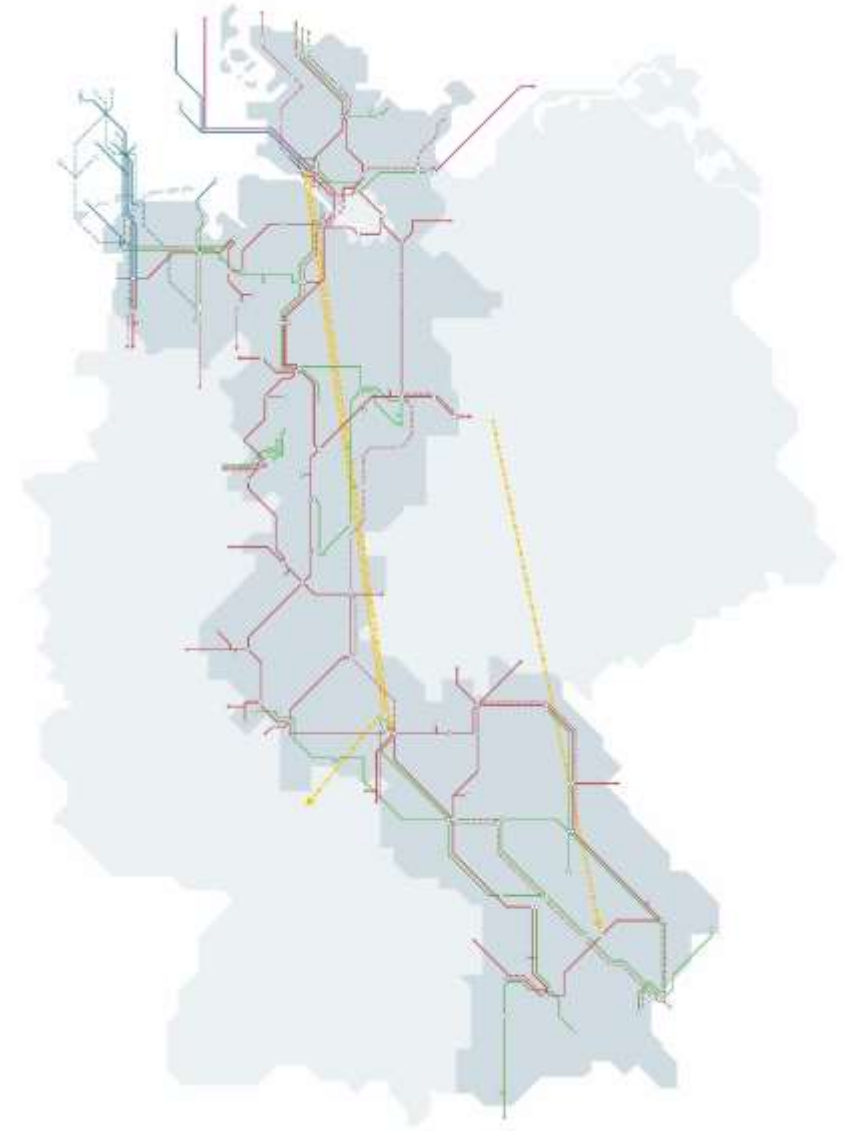
Onshore – Netherlands

- Key projects:
  - Zuid-West 380 kV Oost
  - Zuid-West 380 kV West
  - Noord-West 380 kV
  - Increase capacity of national 380 kV ring
  - Offshore grid connections (9.6 GW by 2030)

Onshore – Germany

- Some 2.000 km of new connections planned:
15 large-scale onshore projects and hundreds of smaller projects
- Wind energy to be transported from the north of Germany to the south
- SuedLink:
With 800 km and 2 x 2 GW the largest DC connection in Germany (in cooperation with TransnetBW)
- SuedOstLink:
2 GW DC connection (in cooperation with 50Hertz)

Offshore grid connections The Netherlands

9,6 GW
in 2030

Ten noorden van de Waddeneilanden 700 MW (AC) 2026

IJmuiden Ver Beta 2.000 MW (DC) 2029

IJmuiden Ver Alpha 2.000 MW (DC) 2028

Hollandse Kust (west) Alpha 700 MW (AC) 2024

Hollandse Kust (west) Beta 700 MW (AC) 2025

Hollandse Kust (noord) 700 MW (AC) 2023

Hollandse Kust (zuid) Alpha 700 MW (AC) 2021

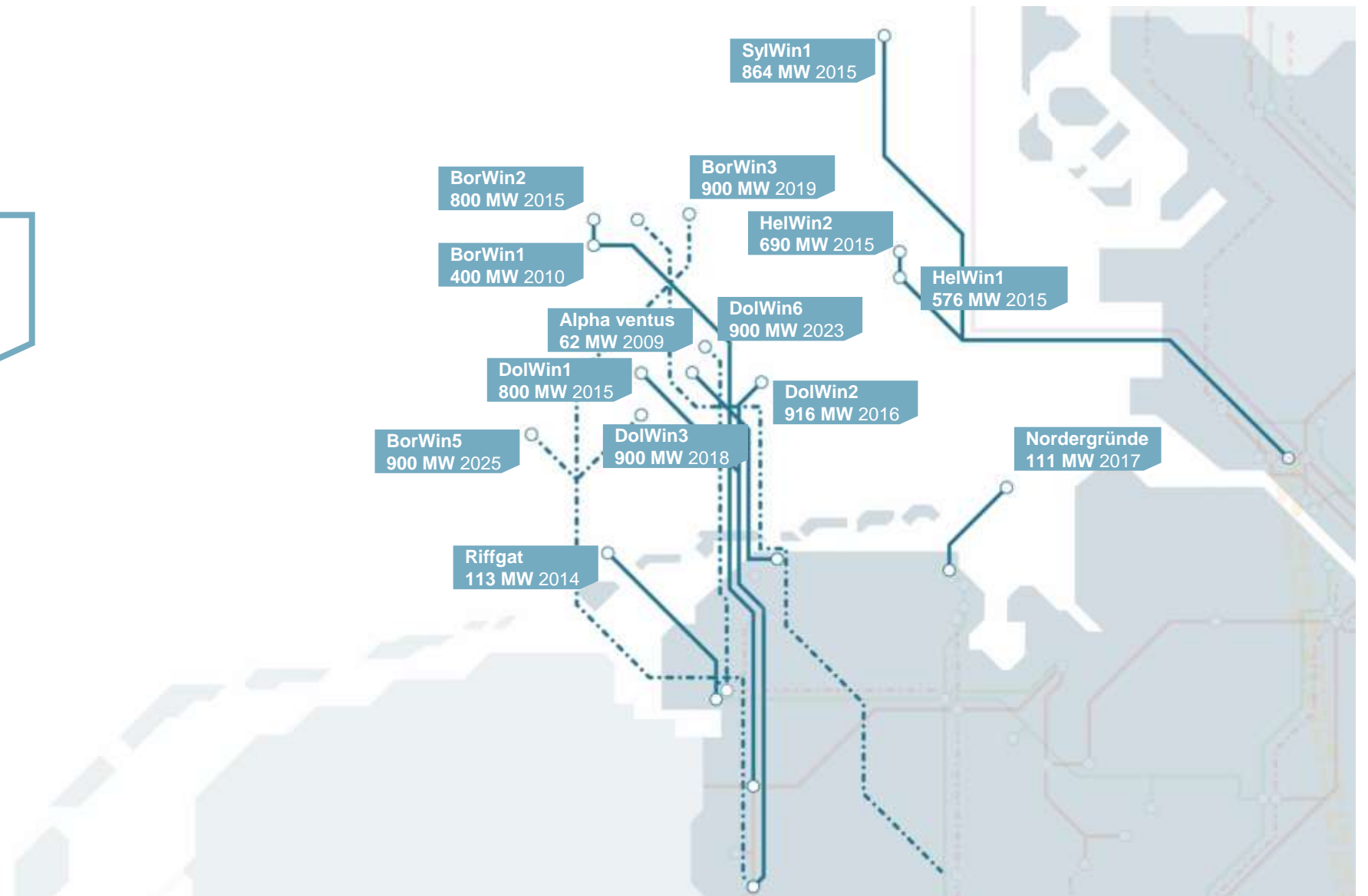
Hollandse Kust (zuid) Beta 700 MW (AC) 2022

Borssele Beta 700 MW (AC) 2020

Borssele Alpha 700 MW (AC) 2019

Offshore Germany

9,8 GW
in 2025

Subsea Interconnectors

NorNed (2008)

700 MW

650 million

BritNed (2011)

1,000 MW

600 million

COBRACable (2019)

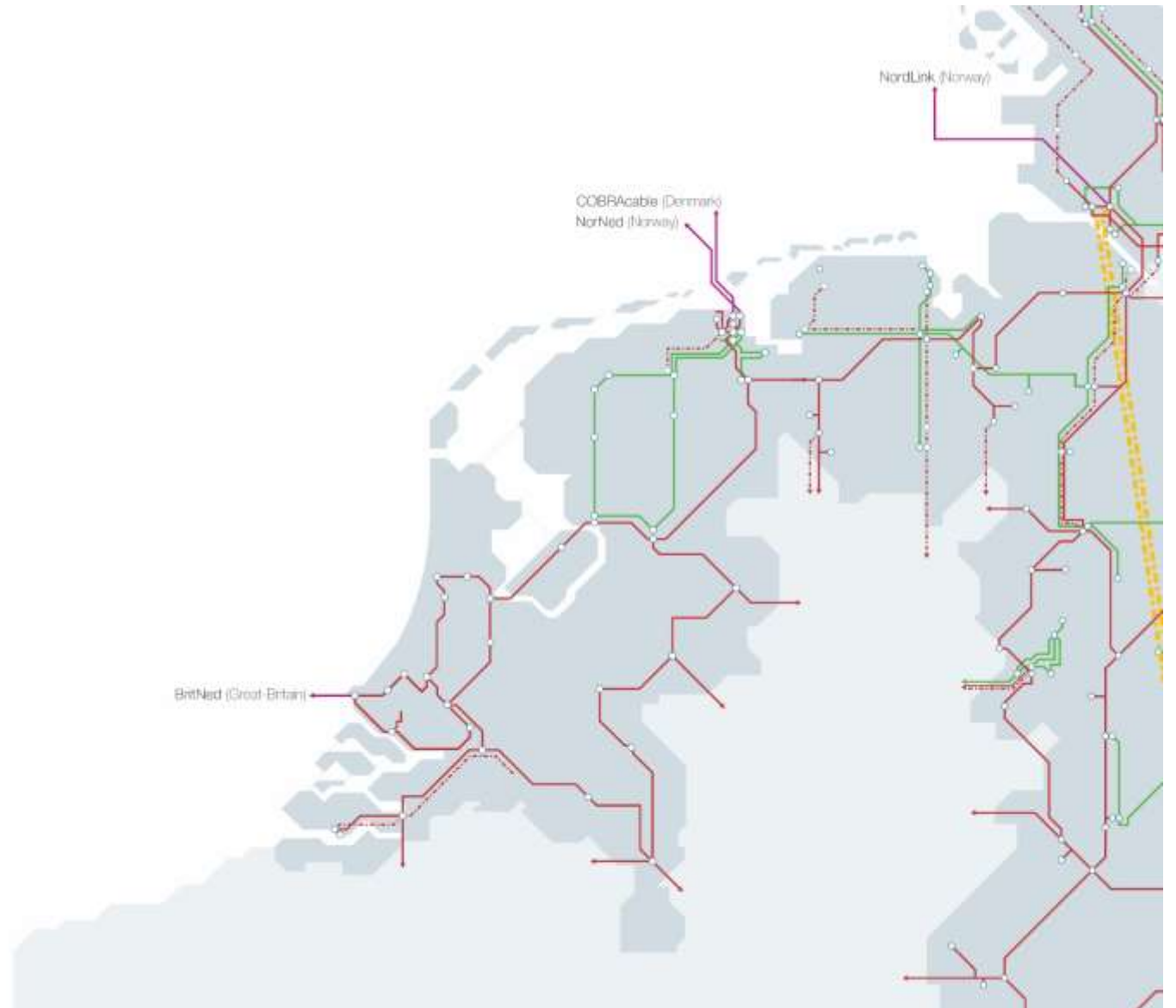
700 MW

620 million

NordLink (2020)

1,400 MW

1.5 to 1.0 billion

Balancing Corporations

Flows through Europe

Commercial flows (in TWh)

Physical flows (in TWh)

Highly connected Interconnection

Total (2017) 5,600 MW

In development 3,500 MW

Doetinchem-Wesel +1,500 MW

Expansion Meeden-Diele +300 MW

COBRACable +700 MW

Nederland-Belgium +1,000 MW (2022)

Total (2022) 9,100 MW

Interconnection capacity + 62,5 %

BritNed
1,000 MW

NorNed
700 MW

COBRACable
700 MW

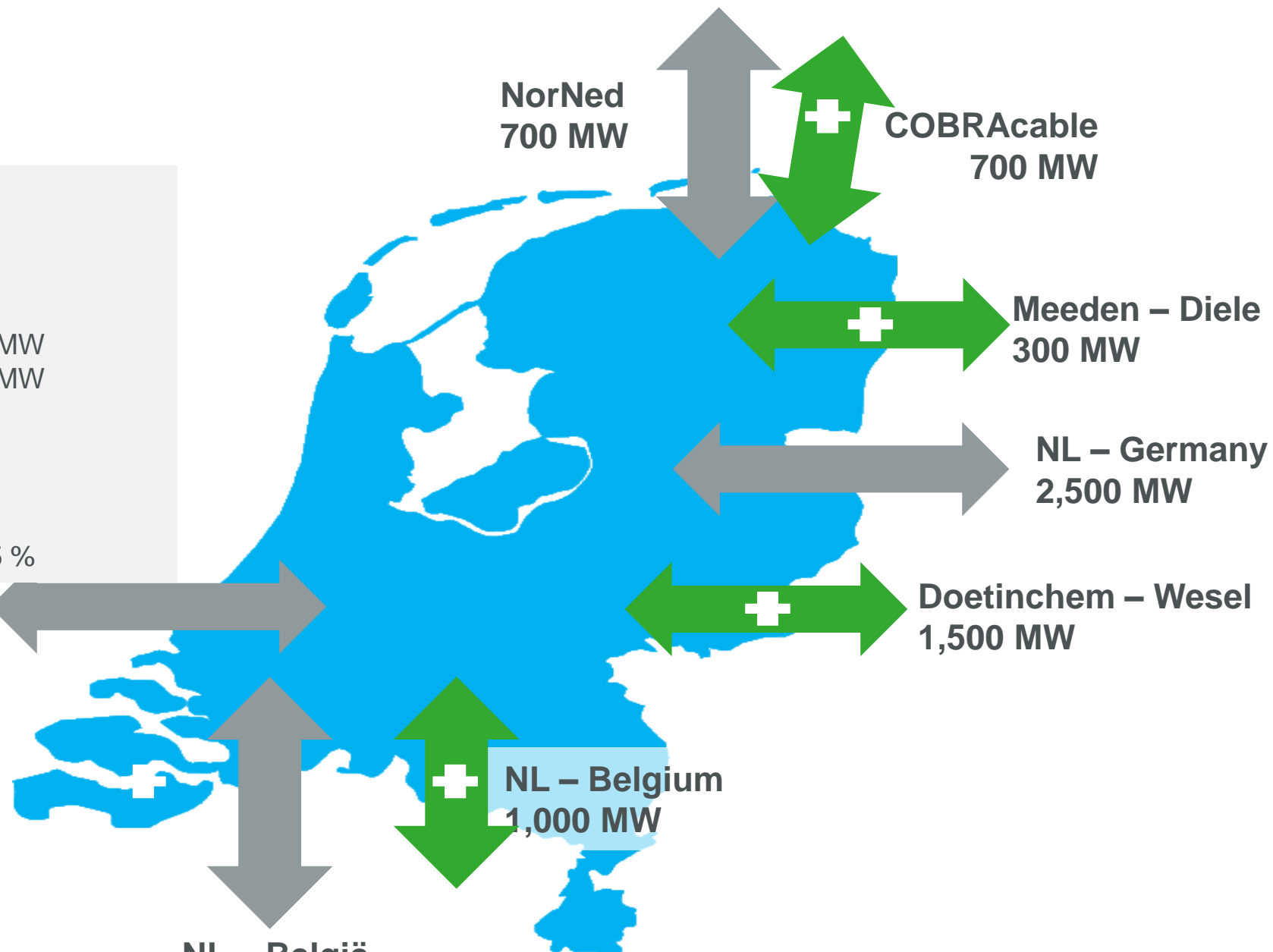
Meeden – Diele
300 MW

NL – Germany
2,500 MW

Doetinchem – Wesel
1,500 MW

NL – Belgium
1,000 MW

NL – België
1.400 MW

Frequency Control

Frequency Containment Reserves

Stabilization

Automatic/Manual Frequency Restoration Reserves

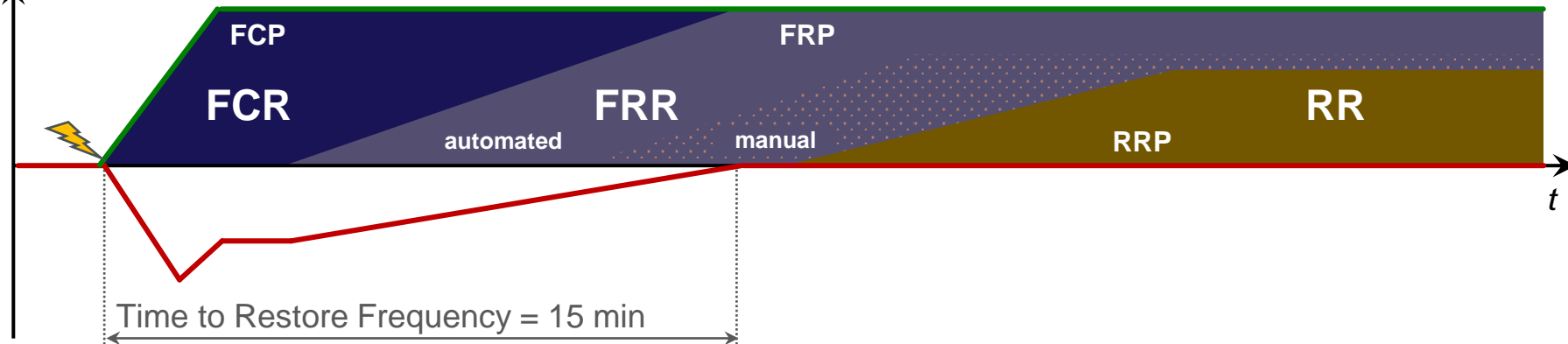
Control to Scheduled Exchanges
Frequency back to 50 Hz

Replacement Reserves

Release Used FRR

Reserves/
Frequency

TenneT is een toonaangevende Europese netbeheerder (Transmission System Operator, TSO). Wij zetten ons in voor een veilige en betrouwbare elektriciteitsvoorziening, 24 uur per dag en 365 dagen per jaar. Daarbij stimuleren we de energietransitie met als doel een duurzame, betrouwbare en betaalbare energietoekomst. Als eerste grensoverschrijdende TSO ontwerpen, bouwen, onderhouden en exploiteren we 23.900 kilometer aan hoogspanningsverbindingen in Nederland en grote delen van Duitsland, en faciliteren we de Europese energiemarkt via de 16 interconnectoren met onze buurlanden. Met een omzet van 4,5 miljard euro en een totale activawaarde van 27 miljard euro zijn we een van de grootste investeerders in nationale en internationale elektriciteitsnetten, zowel onshore als offshore. Elke dag stellen onze 5.700 medewerkers alles in het werk om tegemoet te komen aan de behoeften van de samenleving door het tonen van eigenaarschap, moed en verbinding. Samen zorgen we ervoor dat meer dan 42 miljoen eindgebruikers op een stabiele elektriciteitsvoorziening kunnen rekenen.

Lighting the way ahead together.

Disclaimer

Deze powerpoint wordt u aangeboden door TenneT TSO B.V. (“TenneT”). De inhoud ervan - alle teksten, beelden en geluiden - is beschermd op grond van de auteurswet. Van de inhoud van deze powerpoint mag niets worden gekopieerd, tenzij daartoe expliciet door TenneT mogelijkheden worden geboden en aan de inhoud mag niets worden veranderd. TenneT zet zich in voor een juiste en actuele informatieverstrekking, maar geeft ter zake geen garanties voor juistheid, nauwkeurigheid en volledigheid.

TenneT aanvaardt geen aansprakelijkheid voor (vermeende) schade, voortvloeiend uit deze powerpoint, noch voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van gegevens en informatie op deze powerpoint.